

Schaan, 20. aprila 2026

Sporočila za javnost o ustni obravnavi v pravnem sporu glede tranzitnega prometa »Italija proti Avstriji« pred Sodiščem Evropske unije.

Pravni spor glede alpskega tranzita: okoljske organizacije se bojijo domino učinka

Evropsko sodišče (ES) v Luksemburgu bo 21. aprila 2026 obravnavalo tožbo Italije proti Avstriji v zvezi s tranzitom. Pri tem bo moralo odločiti, kaj je pomembnejše: prost pretok blaga ali zaščita ljudi in okolja. 67 okoljskih organizacij v odprtem pismu poziva k ohranitvi omejitev tranzita in ukrepov za zaščito zraka na prometni povezavi preko prelaza Brenner.

Z veliko napetostjo se pričakuje ustna obravnava, prvotno napovedana za december 2025. Sodišče Evropske unije bo presojalo, ali prometni ukrepi na Tirolskem kršijo načelo prostega pretoka blaga in ali bi jih bilo treba razveljaviti. V odprtem pismu, objavljenem že v začetku leta in naslovljenem na evropskega komisarja Apostolosa Tzitzikostasa ter ministre za promet alpskih držav, je 67 organizacij — na čelu s CIPRA International — opozorilo na morebiten domino učinek v primeru odločitve v korist italijanskih tožnikov. Takšna odločitev bi lahko privedla do razveljavitve zaščitnih ukrepov za ljudi in okolje tudi na drugih alpskih tranzitnih poteh ali pa bi v prihodnje celo preprečila njihovo uvedbo.

To bi pomenilo dodatne prednosti za cestni tovorni promet in hkrati oslabilo okolju prijaznejše oblike prevoza, zlasti železniškega. Posledično bi bili dolgoročno ogroženi temeljni cilji okoljske politike Evropske unije — ohranjanje okolja ter varovanje zdravja ljudi. Prav tako bi lahko prihodnji ukrepi za usmerjanje prometa v korist prebivalstva in okolja naleteli na resne pravne ovire zaradi sklicevanja na načelo prostega pretoka blaga

Nazaj k skupni prometni politiki

Leta 2025 je prelaz Brenner med Avstrijo in Italijo prečkal 2,4 milijona tovornjakov, kar je več kot na kateri koli drugi avtocesti, ki tranzitira Alpe. Ogromno število tovornjakov povzroča pogoste zastoje ter hrup in onesnaževanje okolja za okoliške prebivalce. Nujno potrebna obnova mostov situacijo še dodatno zaostruje. Z nočnimi in prepovedmi vožnje ob vikendih, sektorskimi prepovedmi vožnje in podobnimi ukrepi poskuša zvezna dežela Tirolska omejiti obvozni promet, ki škoduje podnebju in okolju. Italija je leta 2024 proti tem ukrepom vložila tožbo pri Sodišču Evropske unije z argumentom, da omejujejo prost pretok blaga. Ne glede na odločitev Sodišča Evropske unije, ki je pričakovana konec leta 2026, je skrajni čas, da

ponovno vzpostavimo čezmejno prometno politiko, meni Uwe Roth, predsednik CIPRA International: »Pozivamo prometne ministre alpskih držav, naj skupaj poiščejo trajnostne rešitve, ki upoštevajo prebivalstvo ob alpskih tranzitnih poteh, razbremenijo okolje in preusmerijo tovorni promet s ceste na železnico.«

Dodatne izjave o tranzitnem prometu v alpskem prostoru:

«Če bi se uveljavilo načelo, da ima prost pretok blaga prednost pred zdravjem ljudi in varstvom okolja, bi to pomenilo hud udarec za vso Evropo, ne le za regije ob osi Brenner.»

Francesco Pastorelli, direktor CIPRA Italija

«Tožba, vložena pri Sodišču Evropske unije, še enkrat jasno kaže, kako nujna je usklajena evropska rešitev za promet preko Alp. Sodba v postopku zaradi kršitve pogodbe bo ključno vplivala na to, kako se bo v prihodnje oblikovala trajnostna prometna politika v smislu Protokola Alpske konvencije o prometu – v Avstriji in v celotnem alpskem prostoru. »

Stephan Tischler, predsednik CIPRA Avstrija in znanstveni sodelavec na Oddelku za promet Univerze v Innsbrucku

«Odprava obstoječih ukrepov za usmerjanje prometa, namenjenih omejevanju pretiranega tranzitnega prometa prek osi Brenner, bi bila usodna poteza v prid neomejenemu pretoku blaga po vsej Evropi. To bi še posebej prizadelo cestne povezave čez Alpe na vseh alpskih tranzitnih poteh.»

Elisabeth Ladinser, predsednica Južnotirolske krovne zveze za varstvo narave in okolja / CIPRA Južna Tirolska

« Ob severno-južni tranzitni osi prek Brennerja so potrebni učinkovitejši — ne pa šibkejši — ukrepi za odpravo izkrivljene konkurence med cestnim in železniškim prometom. Le na ta način je mogoče prebivalce in občutljive alpske ekosisteme učinkovito zaščititi pred prekomernimi obremenitvami cestnega tovornega prometa. »

Katrin Dorfschmid, direktorica Pro Alps Schweiz

« Promet skozi Alpe vsako leto dosega nove rekordne ravni. Švica ta pritisk občuti še posebej izrazito. Namesto sodbe Sodišča Evropske unije, ki bi alpske regije lahko pahnila v nedejavnost, je nujno temeljito preoblikovanje prometnega sistema v smeri trajnostne mobilnosti.»

Manuel Herrmann, direktor CIPRA Švica

«Pravni spor med Avstrijo in Italijo ustvarja precedens za urejanje prometa na glavnih alpskih prometnih oseh. V zahodnih Alpah med Italijo in Francijo večina tovornjakov vozi skozi predor Fréjus. Zaradi podvojitve svoje zmogljivosti ta cestni predor krši Alpsko konvencijo. Potrebujemo usklajen pristop k upravljanju prometa na celotnem alpskem območju..»

Alain Boulogne, podpredsednik CIPRA Francija

«Zmanjšanje čezmejnega, zlasti cestnega prometa, mora biti osrednji cilj vsake politike, ki se zavzema za varstvo okolja in javno zdravje. Nujno je, da storimo vse, kar je v naši moči, da vsaj tovorni promet preusmerimo na železnico.»

Piero Belletti (generalni sekretar, Pro Natura Italien)

«Odprava prepovedi nočne vožnje tovornjakov, sektorskih prepovedi in drugih obstoječih omejitev tranzita na prelazu Brenner bi bila v nasprotju tako s cilji Alpske konvencije kot tudi s ciljem EU, da se tovorni promet prenese na železnico.»

Gerhard Unterweger, pobuda Stop Transit – Osttirol

Fotografije v kakovosti, primerni za tisk, si lahko presnamete z naslednjega naslova:
www.cipra.org/sl/sporocila-za-medije.

Za vprašanja vam je na voljo:

Paul Kuncio, CIPRA International (Svetovalec za politike), +423 2375310, paul.kuncio@cipra.org

Michael Gams, CIPRA International (Komunikacija), +423 2375304, michael.gams@cipra.org

CIPRA – za kakovostno življenje v Alpah

Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) je neprofitna in nevladna krovna organizacija s predstavništvom v sedmih alpskih državah in z mrežo več kot sto članskih organizacij. CIPRA deluje na znanstveni podlagi, uporablja raznovrstne komunikacijske načine, si prizadeva za ozaveščanje javnosti o alpski politiki in sodeluje v projektih, katerih namen je udejanjanje trajnostnega razvoja v praksi. Prav tako se zavzema za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, za krepitev regionalne pestrosti ter skupno reševanje čezmejnih izzivov na območju alpskega prostora. www.cipra.org